

KEMAN EĞİTİMİNDE KULLANILAN YARDIMCI MATERYALLER

Alper ALKOÇ

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi. alkocalp@gmail.com, ORCID: 000-0002-2931-9520

Canan FİDAN ERTEN

Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, cananfidan@yyu.edu.tr, ORCID: 000-0002-6562-1495

Alkoç, Alper ve Canan Fidan Erten. "Keman Eğitiminde Kullanılan Yardımcı Materyaller". Sanat Eğitimi Dergisi, 10/1 (2022 Bahar): s. 12-30. doi: 10.7816/sed-10-01-02

ÖZ

Keman eğitimi alan veya keman eğitiminin başlangıç aşamasında olan bireylerin uzun süren çalışmalarından sonra öğretmen kontrolü dışında soyut kavramları kavrayacakları ve öğrendiklerini kalıcı olarak pekiştirecekleri yardımcı materyallere ihtiyaç duyacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları problemleri çözebilecek, bireyin de kendi kendine kullanabileceği yardımcı materyaller günümüzde farklı seçeneklerde bulunmaktadır. Keman eğitimine katkı sağlaması ve hedeflenen davranışların kolayca öğrenilmesi açısından bu materyallerin bir araya getirilerek keman öğrencileri ve eğitimcileri ile buluşturulması araştırmanın çıkış noktası olmuştur. Bu yoldan hareketle araştırmada keman eğitiminde kullanılan yardımcı materyalleri sınıflandırıp bir araya getirmek ve açıklamak amaçlanmıştır. Araştırma keman eğitiminde kullanılan yardımcı materyaller ile ilgili betimsel bir çalışma olup; araştırmanın yürütülmesinde nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasına yönelik araştırmacıların ulaşabildiği makale, dergi, internet tarayıcısı, müzik kitapları ve tez çalışmalarından yararlanılmıştır. Elde edilen veriler neticesinde materyaller keman tutuşu, arşe (yay) tutuşu, sol el tutuşu, ritim öğretimi, arşe ve tuşe üzerinde kullanılan yardımcı materyaller olmak üzere altı ayrı grupta incelenmiştir. Her materyal kendi grubu içerisinde görsel alıntılarla gösterilmiş ve açıklanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda materyallerin etkinliğinin öğrenci grubundan oluşan bir örneklem ile ölçülmesinin yararlı olabileceği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Keman, keman eğitimi, materyal

Makale Bilgisi:

Geliş: 12 Mayıs 2022

Düzeltilme: 14 Haziran 2022

Kabul: 21 Haziran 2022

Giriş

Enstrüman çalmak, müziksel bir başarıdır. Birey enstrümanını tanıması, bireyin yaşamını doğumundan ölümüne kadar hedefleri ne olursa olsun her anlamda olumlu yönde etkileyecektir. Çalgı eğitimini küçük yaşta bireye kazandırmak, çalgı eğitimi tekniklerini öğretebilmek ve bireyin psikolojik ihtiyaçlarına karşılık verebilmek çok zordur (Özkan, 2012). Keman da her çalgı gibi öğrenilmesi zor ve zaman isteyen bir enstrümandır. Her bireyin fiziksel yapısı birbirinden farklıdır. Bazı bireylerin keman ya da arşe tutuş tekniğine göre parmak, kol, boyun, omuz veya çene yapısı farklı olabilir. Keman eğitimi alan her birey başlangıç aşamasında problemler yaşayabilir, yanlış veya farklı kazanımlar biriktirebilir. Bireyin öğretmen kontrolü dışında öğrendiği temel davranışlara ilişkin bu problemler ve yanlış kazanımlar önlenmediği veya değiştirilmediği takdirde ciddi fiziksel bozukluklara sebep olabilir.

Angrı'ya (2005) göre her bireyin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor özellikleri birbirinden farklıdır. Keman eğitimcisi her öğrencinin enstrümanda ilerleme durumunu, öğrenciler arasındaki gelişim farklılıklarını takip etmeli ve her öğrenciyi ayrı ayrı değerlendirip en uygun olan öğretim yöntemini seçmesi gerekmektedir. Oluşan sorunlara hemen müdahale ederek hataların kalıcı olmasını hemen engellemelidir. Eğitimci her öğrencinin karşılaşıacağı problemleri fark etmeli ve problemi düzelterek metotlar vermelidir. Şendurur'a (2001) göre keman eğitimi alan bireyde eğitim sürecinin başlangıç aşamasında veya farklı zamanlarında hızlı öğrenme gibi ani ilerlemeler görülebilir. Başlangıç aşamasında görülen hızlı öğrenmeler bireyin önceden öğrendiklerini yaşantısında kullanmasından ve bireyin hazırbulunuşluğundan kaynaklanmaktadır. Eğitim sürecinin farklı zamanlarındaki ani ilerlemeler ise durağan bir dönemde olan öğrencilerde görülen genel bir durumdur. Öğretmen keman eğitimi süresince başlangıç aşaması veya farklı zamanlarda ortaya çıkan hızlı ilerlemeleri fark edip durumu iyi değerlendirmeli ve öğrencinin başarısını arttıracak yöntemlerle birlikte bireye yardımcı olacak araç-gereçler kullanılmalıdır.

Keman eğitimi alan birey hangi yaşta olursa olsun başlangıç aşamasında problemler yaşayabilir. Bireyin öğretmenin kontrolü dışında keman ve yay tutuş tekniğini yanlış çalışması, önlenmesi zaman alan ciddi fiziksel bozukluklara sebep olabilir. Keman tutuşunda birey başını sola çevirip çenesini çeneliğe bırakacağı için kemanın yere paralel olup olmadığını ve yay tutuşunda yayın teller üzerindeki konumunu anlayamayabilir. Tutuş tekniğini çalışan birey çalışma esnasında keman ve yay tutuşunun doğru olup olmadığını bir öğretmenin yardımıyla ya da sadece ayna karşısında çalışarak öğrenebilir. Bu durum yetişkinler için zor iken, okul öncesi birey için çok daha zor bir durumdur.

Keman eğitiminin başlangıç aşamasında birey keman ve yay tutuş davranışlarını kazandıktan sonra karşısına bırakılan bir keman metodundaki nota okuma eylemine odaklanmaktadır. Bu aşamada notaya bakarken keman ve yay tutma davranışında doğru kazanımı sürdürebilmek önemlidir. Çoğunlukla bu aşamada keman ve yay tutuşunun doğru bir şekilde sürdürülmesi ve kontrol edilmesi zorlaşmaktadır. Böylelikle bireyde "ben keman çalmayı öğrenemeyeceğim, çok zor bir çalgı" düşüncesi oluşabilmektedir. Bu durumda uzun süren çalışmalardan sonra öğretmenin kontrolü dışında da zorlanmadan kendi kontrolünü sağlayabileceği yardımcı materyallere ihtiyaç duyabilmektedir. Keman eğitimcisi de öğrencinin yaşadığı problemlere karşı farklı çözüm yolları arayışına girebilmektedir. Bu tür problemlerin önüne geçebilecek, bireyin de kendi kendine zorlanmadan çalışabileceği yardımcı materyaller mevcuttur. Bu materyalleri bir araya getirip keman öğrencileri ve eğitimciler ile buluşturmak keman eğitiminin verimliliği açısından faydalı olabileceği düşüncesi araştırmamızın çıkış noktası olmuştur.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı keman eğitiminde kullanılan yardımcı materyalleri sınıflandırıp bir araya getirmek ve açıklamaktır. Bu amaç doğrultusunda keman eğitiminde kullanılan materyaller;

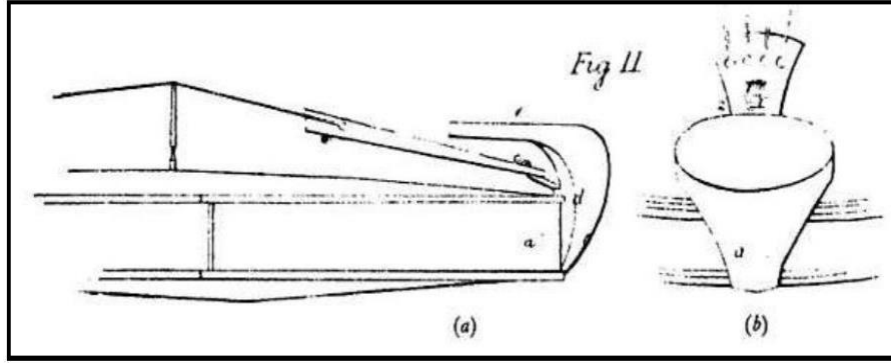
1. Keman tutuşunun öğretimi için kullanılan yardımcı materyaller,
2. Arşe (yay) tutuşunun öğretimi için kullanılan yardımcı materyaller,
3. Sol el tutuşunun öğretimi için kullanılan yardımcı materyaller,
4. Arşe üzerinde kullanılan materyaller,
5. Tuşe üzerinde kullanılan materyaller,
6. Ritim öğretimi için kullanılan yardımcı materyaller olmak üzere altı ayrı grupta incelenmiştir.

Yöntem

Bu çalışma keman eğitiminde kullanılan yardımcı materyaller ile ilgili betimsel bir çalışma olup; çalışmanın yürütülmesinde nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Keman eğitiminde kullanılan yardımcı materyallere ilişkin veriler araştırmacıların ulaşabildiği kaynaklar üzerinden "literatür taraması" yapılarak toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak tez çalışmaları, makaleler, dergiler, kitaplar, metotların temin edilmesi için farklı internet veri tabanlı siteler de kullanılmıştır.

Keman Tutuşunun Öğretimi İçin Kullanılan Yardımcı Materyaller

Çenelik. Çenelik ilk kez 1820 yılında müzisyen ve besteci Louis Spohr tarafından kemanın daha sabit ve böylece sol ve sağ elin daha rahat olabilmesi için icat edilmiştir. L. Spohr modeli çenelik, abanoz ağacından yapılıyor ve günümüzdeki gibi kemanın sol alt kısmına değil orta alt kısmına yerleştiriliyordu (Stowell, 2004, s.37).

Resim 1. Louis Spohr'un çenelik taslağı (Termeer, 2021)

Keman materyali olan çenelik, günümüzde keman çalan bireyin kemanı daha doğru pozisyonda tutabilmesi ve daha rahat çalabilmesi için kemanda bulunan kuyruk kısmının sol tarafına yerleştirilmiştir.

Resim 2. Günümüzde kullanılan çenelik (Pjt56, 2014)

Yastık. Keman, viyola veya benzeri enstrümanlar için omuz desteği olarak kullanılan yardımcı materyaldir. Enstrümanı icra eden birey tarafından omuz desteği olarak kullanılan bu yardımcı materyal, enstrümanı rahat tutmak ve kaburga kemiğinin ağrımasını önlemek için kullanılır. Genel olarak, enstrümanın kendisi bireyin anatomisine ve özellikle boyununun uzunluğuna bağlı olarak seçilip tutulurken, bireyin omzunu kavrayan bir yardımcı materyal olan omuz desteği ise kemanın alt kısmına sabitlenir. (U.S. Patent No. 5,419,226. 1995). Aytekin'e (2012) göre keman tutulurken çenelik, çeneye köprücük kemiği arasında tutulması gerektiğinden bireyin omzunu yukarı kaldırmasını engellemek için yastık kullanması daha rahat keman çalmasını sağlayacaktır. Öğrencinin yastığa ihtiyacının olup olmadığına karar

verilirken fiziksel özelliklerine bakılarak karar verilir. Yani boyun kısalığına ve uzunluğuna bakılır. Öğrenci ayakta keman duruş pozisyonundayken başını aşağıda tutuyorsa yastık kullanması gerekmektedir.

Resim 3. Yastık (Coussin2, 2005)

Sünger Yastık. Küçük yaş gruplarında keman öğretiminde çocukların fiziksel özelliklerine uygun yastık bulunmadığı için çocuğun omuz yapısına uygun sünger kullanılır. Yastık görevi gören sünger kemanın alt kısmına lastik yardımıyla bağlanır. Bu da çocuğun daha rahat keman tutmasını sağlamaktadır. (Zweig, 2016)

Resim 4. Sünger yastık (Young musicians, 2021)

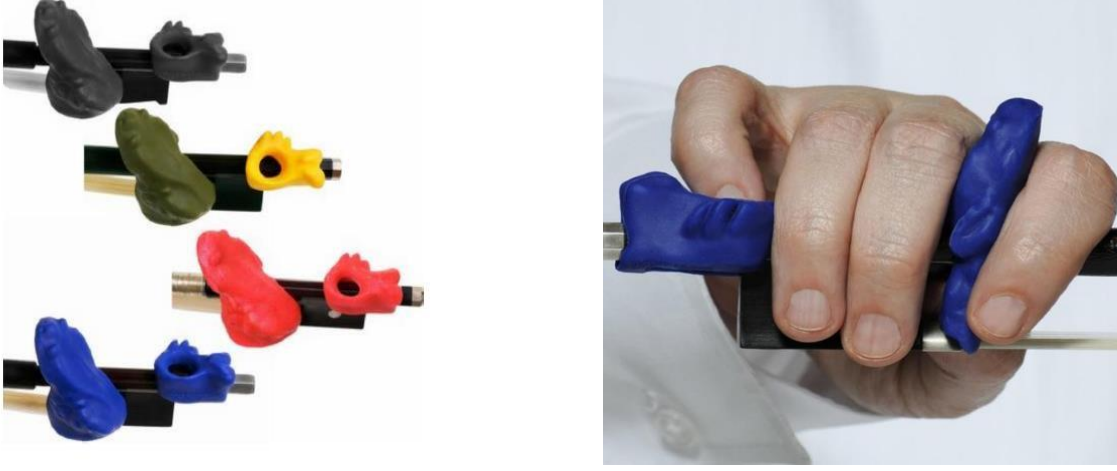
Foamalin. Foamalin, keman eğitiminde keman tutuşunun ve temel yay tekniklerinin öğretilmesi için kullanılan bir yardımcı materyaldir. Keman şeklinde olan materyal köpükten yapılmıştır. Materyalin üzerine köpükten yapılmış omuz ve çene desteği olan, yay tekniklerinin rahat bir şekilde yapılması için sadece fısıltı sesi çıkaran köprü aparatı eklenmiştir. Ahşabın yontulmasıyla oluşturulan yay(arşe), öğrencinin yay tutuşunu ve tekniklerini çalışabilmesine yardımcı olur. Keman başlangıç aşamasında olan bireyler enstrümandan daha temiz bir ses çıkarabilmeleri için sürekli çalışmaları gerekir. Bu durum kemanın yüksek ses sahip olmasından kaynaklı olarak bireyin yakınında olan insanları rahatsız etmesine ve enstrümandan soğumasına sebep olabilir. Foamalin yardımcı materyalinde bulunan fısıltı sesi çıkaran köprü aparatı öğrencinin saatlerce çalışmasına ve kısa zamanda kemana öğrenmesine yardımcı olabilir. (Young Musicians Inc., t.y)

Resim 5. Foamalin (Young musicians, 2021)

Arşe (yay) tutuşunun öğretimi için kullanılan yardımcı materyaller.

Bow Hold Buddy. Bow hold buddy, bir "kurbağa" figürü ve bir "balık" figürü olmak üzere iki kauçuk parçadan oluşur. Kauçuklar keman öğrencisinin parmakları doğru pozisyonda olacak şekilde yaya konumlandırılır. Bu materyal Galamian tarzı yay tutuşundan esinlenerek üretilen bir tür pedagojik materyaldir. Keman eğitimcileri keman öğretiminde öğrenciye en doğru şekilde yay tutmayı öğretme hakkında sayısız fikre sahiptir. Sağ el yay tutuş tekniği, parmakların rahatsız edici ve doğal olmayan bir pozisyonda olmasını gerektirir. Yay tutuşunda parmakların doğru konumlandırılması ve güçlü bir temel oluşturmak çok önemlidir. Başarılı kemancıların ses kaliteleri ve iyi bir tona sahip olmaları yayı doğru bir teknikle kullanmalarıyla bağlantılıdır (Clark, 2018). Keman eğitimi alan özellikle yeni başlayan ve orta seviye olan bireylerin yayı doğru şekilde tutmayı öğrenmeleri genellikle zordur. Yay kullanımında her bir parmak farklı bir pozisyona ve göreve sahip olduğu için beş parmağın her biride kullanılmaktadır. Bu nedenle, doğru bir yay tutuşu birey için karmaşık ve doğal olmayabilir. Bireyin doğru bir şekilde yay tutması keman eğitimine olumlu yönde katkı sağlar ve öğrenme sürecinde bireyin daha kontrollü bir şekilde ilerlemesine yardımcı olur (U.S. Patent No. US 2011/0094365A1). Bu pedagojik materyaller, keman öğrencisinde sağ eli teknik olarak doğru bir yay tutuşu haline getirebilir. Böylece öğrenciler, yay tutuşunda sağ elin doğru pozisyonda olması için zaman harcamak yerine ses kalitesi üzerinde çalışmaya zaman ayırabilirler.

Resim 6. Bow Hold Buddy ve sol el tutuş tekniğindeki kullanımı (Fiddlershop, t.y.)

Multi Mouse Aid, Post it ve Pipet. Birey yay tutuş tekniğini öğrendikten sonra keman telleri üzerinde doğru bir teknikte yayı kullanmalıdır. Öğrenci, öğretmenin kontrolü dışında yayı tel üzerinde çekerek veya iterek çalıştığı zaman eğri mi düz mü olduğunu fark edemeyebilir. Genellikle keman eğitmeni öğrenciyi bu çalışmayı ayna karşısında kontrol etmesini söyler. Bazı öğrenciler ayna karşısında kontrolü sağlayamadığı için multi mouse aid, yapıştırıcı ayraç (post it) veya pipet materyallerini kullanılarak yayı daha doğru kontrol edebilir. Multi mouse materyali köprü hizasında kemanın "c" şeklinde olan kısmına yerleştirilir. Yapıştırıcı ayraç, köprü ile tuşe arasında "f" deliklerinin başlangıç hizasında tellerin arasına gelecek şekilde birer adet yerleştirilir. Pipet ise "f" deliklerinin uç kısmında bulunan yuvarlak kısmın içine yerleştirilir.

Resim 7. Pipet ve kemandaki "f" deliklerine yerleştirilmesi (Outlet shop, t.y.)

Resim 8. Multi Mouse Aid ve kemanda kullanımı (Multi mouse, 2020)

Resim 9. Post it ve keman telleri arasında kullanımı (Harman, 2017)

Violin Bow Guide. Öğrencilerin keman telleri üzerinde yay kontrolünü doğru bir şekilde kullanmalarına yardımcı olan materyaldir. Şeffaf olan kısmı keman tellerine denk gelecek şekilde yerleştirilir ve yapışkan ipleriyle kemanın alt kısmından birbirine yapıştırılır. Yay materyalin içine yerleştirilir. Öğrenci bu materyal yardımıyla yay kontrolünün yanlış olup olmadığını kontrol etmeden rahatlıkla yay hareketlerini yapar ve belli bir süre geçtikten sonra materyali çıkarıp çaldıktan sonra bileğin doğru yay hareketine alıştığının farkında olacaktır. (U.S. Patent No. 1,325,251.)

Resim 10. Violin Bow Guide ve materyal içinde yay kullanımı (Desertcart, 2021)

Violin The Bowzo. Öğrencilerin keman telleri üzerinde yay kontrolünü doğru bir şekilde kullanmalarına yardımcı olan materyaldir. Plastik olan kısmı keman tellerinin üzerine denk gelecek şekilde yerleştirilir. Bu materyal yardımıyla öğrenci sadece yay çalışmasına odaklanır. Öğrenci bu materyal yardımıyla “*yay kontrolüm acaba yanlış mı, doğru mu?*” sorusunu merak etmek yerine endişe duymadan rahatlıkla doğru yay hareketlerini yapabilir ve belli bir süre geçtikten sonra materyal olmadan çaldığında bileğinin doğru yay hareketine alıştığıının farkında olabilir. (Bowzo, t.y.)

Resim 11. Violin The Bowzo (Bowzo, 2013)

Suzuki Bow Right Aid. Suzuki Bow Right Aid, yeterli boyda bir ip ve ipin içine geçirilerek hareket eden aparata sahip yardımcı bir materyaldir. Birey ipin bir ucunu omuzuna yerleştirir ve ipi gergin hale gelecek şekilde uzatır. Daha sonra sol eliyle ipin bulunan aparatı tutarak iterek ve çekerek tekniğini çalışır. Yay tutuş tekniğinde bireyin bileğini yeterince serbest hareket ettirmesi gerekir. Birey kemana sahip olmasa da bu yardımcı materyal sayesinde itme-çekme, bilek yumuşaklığı, ön kol ve arka kol çalışmasını yaparak arşe(yay) tutuş tekniklerini çalışabilir. (Suzuki Strings, t.y.)

Resim 12. Suzuki Bow Right Aid (Suzki strings, t.y.)

Sol el tutuşunun öğretimi için kullanılan yardımcı materyaller

Plastic Easter Egg (Plastik Yumurta). Plastik yumurta şekilde olan materyal öğrencinin sol el tutuşunda kolunun doğru konumda olmasına yardımcı olur. Materyal, kemanda sol el tutuşunda dirseğin iç kısmına yerleştirilir ve keman tutuşu çalışılır. Sol el tutuşu çalışıldığı zaman yumurta kolun iç kısmında düşmeden duruyorsa kolun pozisyonu doğrudur.

Resim 13. Plastik Easter Egg materyalinin sol kolda kullanımı (Fuller, t.y.)

Wrist Rascal ve Kurşun kalem. Keman eğitiminde öğrenciler sol el tutuş çalışmalarına geçtikleri zaman kemanın yere düşeceğinden korktukları için sürekli bileklerini tuşeye yaslayıp kemanyı tutarlar. Wrist Rascal ve kurşun kalem, öğrencinin sol el tutuşunda bileğini bükmesini ve tuşeye yaslamasını önlemek için kullanılan yardımcı materyallerdir. Wrist Rascal, kemanda tuşenin alt kısmına yerleştirilecek şekilde üretilen bir materyaldir. Aynı zamanda bireyin tuşede dördüncü parmağını doğru yere basmasına ve üçüncü pozisyona geçişlerin sorunsuz olmasına yardımcı olacaktır. (The Wrist Rascal, t.y.)

Resim 14. Wrist Rascal materyalinin kemana bağlanmış hali (Sharmusic, 2021)

Öğrenci bu materyali temin edemezse yerine kurşun kalemde kullanabilir. Kurşun kalem kemanın alt kısmına bir kısmı tuşenin altında olacak şekilde yapıştırılır. Bu materyaller, birey farkına varmadan veya bilerek sol elini bükme istediğinde engel olacaktır ve bireyin tekrar elini doğru pozisyona getirmesine yardımcı olacaktır.

Resim 15. Kurşun kalem materyalinin kemana yapıştırılmış hali (Harman, 2017)

Wrist Exerciser Auxiliary. Birey keman eğitimi alırken sol elini tuşede bileğini bükmeden doğru pozisyonda tutabilmesi için tasarlanmış olan yardımcı materyaldir. Materyal bileğin üzerine gelecek şekilde yerleştirilir ve kenarında bulunan yapışkanlı iplerle bilek etrafına sarılır. Materyal sert bir yapıya sahip olduğu için bireyin bileğini bükmesi engellenir ve bileğinin doğru pozisyona alışmasına yardımcı olur.

Resim 16. Wrist Exerciser Auxiliary materyalinin sol bileğe bağlanması (Aliexpress, 2021)

Wonder Thumb. Keman eğitiminde birey sol el tutuşunda öncelikle baş parmağını tuşede doğru pozisyonda tutup tutmadığını fark etmeyebilir. Birey baş parmağıyla işaret parmağı arasında kalan boşluğu tuşeye yaslayarak baş parmağın yanlış konumlandırılmasına sebep olur ve bu da sol el tekniğinde bozulmalara neden olur. Öğretmen tarafından doğru pozisyon gösterilse de öğrenci ders dışındaki zamanlarda baş parmağını yanlış pozisyona alıştırmabilir. Wonder Thumb, keman eğitiminde bireyin sol el tutuşunda baş parmağının doğru pozisyonda olması için tasarlanan yardımcı materyaldir. Materyal her bireyin parmak ölçüsüne göre ayarlanabilir. Materyal, baş parmağıyla işaret parmağı arasındaki boşluğa göre tasarlanmıştır. Bu nedenle öğrenci baş parmağını tuşede doğru konumlandıracaktır ve sol el tutuşunda doğru tekniği öğrenecektir. (U.S. Patent No. 7,582,818. B2)

Resim 17. Wonder Thumb materyali ve farklı ebatları (Sharmusic, 2021)

Resim 18. Wonder Thumb materyalinin sol el baş parmağında kullanımı (Sharmusic, 2021)

Yay (arşe) üzerinde kullanılan yardımcı materyaller.

Pipe Cleaner (Boru Temizleyici). Öğrenciye uygulanan metotlarda ve çalışması gereken etütlerde öğrencinin notada belirtilen terimlere, işaretlere uyması gerekmektedir. Öğrenci keman eğitimine başlarken notanın üzerinde belirtilen çekerek ve iterek işaretlerini öğrenmelidir. İşaretlere ve terimlere uymadan keman çalan öğrenci notaları doğru çalsa bile etütteki yay hareketlerine uymamış olacaktır. Bu nedenle öğrencinin yay hareketlerini daha doğru ve karıştırmadan öğrenebilmesi için boru fırçasına V şekli verilerek yayın ucuna yerleştirilir. Bu da iterek çekerek işaretlerini daha doğru ve daha kolay öğrenmesine yardımcı olur.

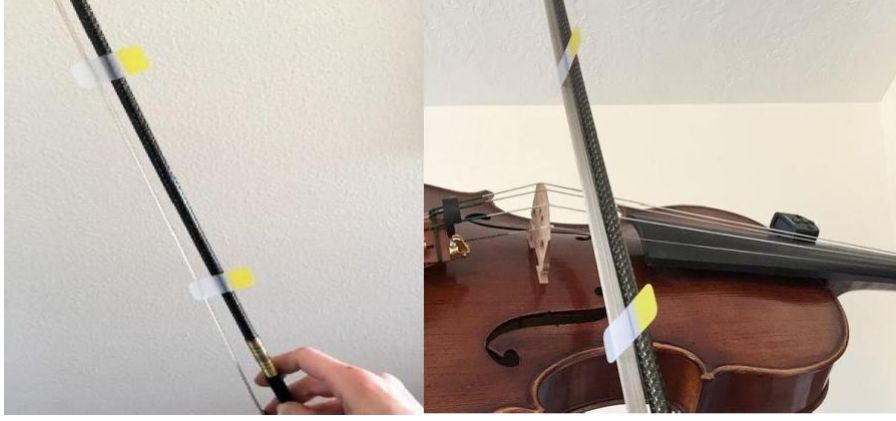

Resim 19. Pipe Cleaner materyali ve yayın ucuna bağlanması (Steph, 2015)

Resim 20. Pipe Cleaner materyalinin yay ucundaki "V" hali ve yayda itme ve çekme çalışması (Steph, 2015)

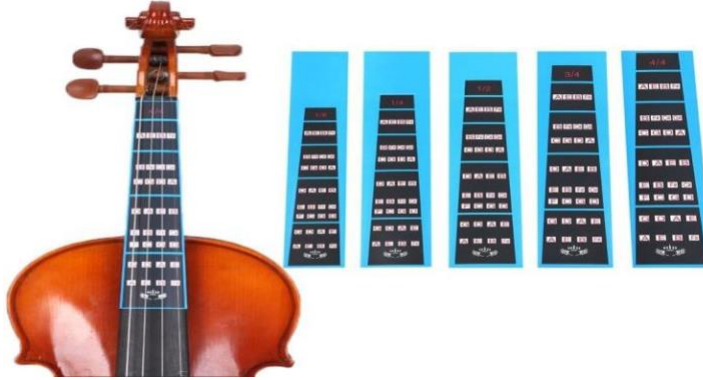
Post it / Film Index (Yapışkan ayraç). Öğrenci keman metodunda bulunan nota süre değerlerini öğrenirken yayın hangi bölümünü ne kadar kullanacağı konusunda sorun yaşayabilir. Yapışkan kağıtlar, yayın ahşap kısmına yapıştırılarak bireyin süre değerlerini öğrenmesini sağlayan yardımcı materyaldir. Öğrenci, yapıştırılan kağıtlar aralığında yayı kullanır. Aynı zamanda yapışkan kağıtlar yay bölümlerinin ayırt edilmesi için yardımcı materyal olarak da kullanılabilir. (Harman, 2017)

Resim 21. Post it materyalinin yay üzerindeki hali (Harman, 2017)

Keman öğretiminde tuşe üzerinde kullanılan materyaller.

Violin Finger Guide. Keman perdesiz bir enstrüman olduğu için öğrenciler sol el parmaklarında notaların yerlerini bulmada sorun yaşamaktadır ve çoğu öğrenci bu sorunu yaşadığı için keman öğrenmekten vazgeçmektedir. Violin finger guide bireyin tuşe üzerindeki nota yerlerine sol el parmaklarını alıştırmaya ve notaların yerlerini doğru bir şekilde bulmasına yardımcı olan materyaldir. Farklı keman boyutlarına göre tasarlanmış olan materyal yapışkan özelliğine sahiptir ve tuşenin üzerine yapıştırılır. Bireyin parmakları alıştıktan sonra belli zaman aralıklarıyla materyalde bulunan nota yerleri birer birer kesilir. Bu doğrultuda birey perdesiz haliyle tuşedeki nota yerlerini rahatlıkla bulabilmektedir.

Resim 22. Violin Finger Guide (Amazon, 2021)

Pinstripe Tape. Pinstripe Tape bireyin tuşede notaların yerlerine sol el parmaklarını alıştırmaya ve notaların yerlerini doğru bir şekilde bulmasına yardımcı olan materyaldir. Farklı renklere ve yapışkan özelliğe sahip olan materyal, bireyin notaları parmak numaralarına göre bulmasına yardımcı olur. Bireyin parmakları alıştıktan sonra belli zaman aralıklarıyla materyal tuşeden kaldırılır. Bu doğrultuda birey perdesiz haliyle tuşedeki nota yerlerini rahatlıkla bulabilmektedir.

Resim 23. Pinstripe Tape (Snapklik, t.y.)

Keman öğretiminde ritim öğretimi için kullanılan yardımcı materyaller.

Mekanik Metronom. Say'a (2005) göre müzikte tempoyu belirtmek için sallanma hızı değiştirilebilen ve farklı hızlara ayarlanabilen materyaldir. Müziğin temposunu sallanma hızı değiştirilebilen sarkacın düzenli vuruşları belirler. Metronomun ilk halini Amsterdamlı Winkler 1812'de yapmıştır. Ancak "metronom" patentini J. Nepomuk Maelzel olarak günümüzde üretime geçmiştir. (s.466)

Resim 24. Mekanik metronom (1enstrument, t.y.)

Dijital Metronom. Günümüzde elektronik olarak hem akort yapmaya hem de müziğin temposunu ayarlamaya yardımcı olan materyaldir. Akort yapılan sesler istenilen frekansta ayarlanabilir. Materyalin üzerinde bulunan kırmızı ve yeşil ışık, öğrencinin çalıştığı herhangi bir etüt veya eserin temposunu ve akort ayarı yapılırken akordun doğru olup olmadığını göstermektedir. Aynı zamanda enstrüman sesini algılayan ve akordun doğru bir şekilde yapılmasına yardımcı olan dijital metronomlar da bulunmaktadır. Bu materyal ise enstrümanın ahşap kısmına klipsle yerleştirilir ve dışardaki sesler dışında sadece enstrüman sesini algılar. Bu nedenle birey yardımcı materyali kullanarak enstrümanın akordunu ve çalmak istediği notaların doğru olup olmadığını materyal ekranından kontrol edebilir.

Resim 25. Dijital metronom (Churairatmusic, 2017)

Sonuç

Çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda keman eğitiminde kullanılan çeşitli yardımcı materyallerin eğitim sürecinin farklı evrelerinde kullanıldığı ve farklı kazanımların öğretimine yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda materyaller keman tutuşu, arşe (yay) tutuşu, sol el tutuşu, ritim öğretimi, arşe ve tuşe üzerinde kullanılan yardımcı materyaller olmak üzere altı ayrı grupta incelenmiştir. Çoğunlukla kemanın ayrılmaz parçası haline gelen çenelik ve yastık ile ilgili literature bakıldığında Okner, Kernozek ve Wade (1997) "*Chin Rest Pressure In Violin Players: Musical Repertoire, Chin Rests, And Shoulder Pads As Possible Mediators*" isimli makalesinde sanatçıların kemanına sensör matı yerleştirilerek çenelik ve yastığa uygulanan kuvvet ve basınç değişikliklerinin performanslarında farklılık gösterdiği kanıtlanmıştır. Gary Frich ve Lynee Denig 2005'te yaptıkları bir çalışmada farklı tipteki çeneliklerin etkinliğini ölçtükleri çalışmada bireyin çene yapısına en uygun çeneliğin keman tekniğini olumlu yönde değiştirebildiğini saptamışlardır (Aytekin Zeytinci, 2017). Aynı şekilde Uçar ve Tanınmış (2021) çenelik sayesinde keman çalan kişinin kemanı çene ve omuz arasında daha rahat bir şekilde tutabildiğini ve sol eli klavye üzerinde daha rahat ve doğru bir şekilde hareket edebildiğini vurgulamışlardır. Bu kapsamda çenelik ve yastığın keman eğitiminde önemli olduğu ve öğrencilerin doğru bir teknikle keman çalmalarına katkı sağladığı düşünülmektedir.

Kara (2016) "*Keman Eğitiminde Temel Davranışların Kazandırılmasında Kullanılan Analogik Yaklaşımların İncelenmesi*" isimli çalışmada keman eğitimi veren eğitimcilerin keman eğitimi başlangıç aşamasında yay tutuşu, yay hareketleri, yay bölümleri gibi temel davranışların analogiler (benzetmeler) ile bilinen kavramlardan yola çıkarak soyut olan hedef kavramların somut kavramlara dönüştürülerek aktarılmasının keman eğitimine sağladığı katkılardan bahsetmiştir. Bu araştırmaya istinaden çalışmanın keman eğitiminin başlangıç aşamasında foamalin, bow hold buddy (kurbağa ve balık figürü) gibi yardımcı materyallerin doğru keman ve yay tutma davranışının öğretilmesini kolaylaştırdığı düşünülmektedir.

Memedaliyev, R. (2010). "*Keman Öğretiminde Sol El Tekniğinin Bazı Meseleleri*" isimli makalesinde keman çalmada sol elin kullanımının bazı teknik yönleri, sol el bileğinin aktifleştirilmesi; başparmağın kullanımı, aktivitesi ve parmakların tuşe üzerine yerleştirilmesinin önemi üzerinde durulmuştur. Keman çalan kişide entonasyon hataları olmaması için sol el bileğinin ve parmaklarının doğru pozisyonda olması gerekmektedir. Bu nedenle öğrencinin sol el bileğini ve parmaklarını doğru pozisyonda tutmasında yardımcı materyallerin etkili olacağı düşünülmektedir. Çalışma genel olarak değerlendirildiğinde keman eğitiminde kullanılan yardımcı materyallerin keman çalan kişiler üzerinde olumlu etkiler oluşturduğu söylenebilir. Bu bağlamda yardımcı materyallerin etkinliğini ölçen farklı desende çalışmaların literatüre katkı sağlaması ve keman eğitimcileri ile öğrencilerini aydınlatması beklenmektedir.

Kaynaklar

- Angı, Ç.E. (2005). *Keman öğretiminde karşılaşılan entonasyon problemleri ve çözüm önerileri*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Aytekin, N. (2012). *Keman eğitiminde ilk üç yılında uygulanabilecek pedagojik yaklaşımlar ve kullanılacak yöntemler*. İstanbul Üniversitesi: Yayınlanmamış doktora tezi.
- Aytekin Zeytinci, N. (2017). *Çene Tipine Göre Çenelik Seçimi*. Konservatoryum , 4 (2) , 13-36 .
- Bowzo. (t.y.). *Guidence and fitting*. Erişim adresi: <https://bowzo.co.uk/>. Erişim tarihi: 12.11.2020
- Clark, M. C. (2018). *Bow hold buddies: an efficient approach for right hand formation*. California State University, Long Beach: A Project Report.
- Harman, A. (2017). *5 ways to use post-it tabs to help violin and viola students*. Erişim adresi: <http://orchestrateacher.blogspot.com/2017/06/5-ways-to-use-post-it-tabs-to-help.html>.
- Kara M. (2016). *Keman eğitiminde temel davranışların kazandırılmasında kullanılan analogik yaklaşımların incelenmesi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (2. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Keles, S. (1919). Bow guide for violins. U.S. Patent No. 1,325,251.
- Kimmons, R. & Brons, M. (2011). Bow hold training device. U.S. Patent No. US 2011/0094365A1
- Kun, J. (1995). Violin shoulder rest. U.S. Patent No. 5,419,226.
- Violin thumb pad. U.S. Patent No. 7,582,818. B2
- Memedaliyev, R. (2010). Keman öğretiminde sol el tekniğinin bazı meseleleri.
Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 0(10)
- Okner, M. A. O., Kernozek, T., & Wade, M. G. (1997). chin rest pressure in violin players: musical repertoire, chin rests, and shoulder pads as possible mediators. *Medical Problems of Performing Artists*, 12(4), 112- 121.
- Özkan, P. (2012). *4-7 yaş başlangıç keman eğitiminde kullanılan metotlara yönelik keman eğitimcilerinin görüşleri*. Gazi Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.

- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü (ikinci basım)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Stowell, R. (2004), *The early violin and viola a practical guide*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Suzuki Strings. (t.y.). *Bow right*. Erişim adresi: <https://suzukistrings.ie/products/bow-right>. Erişim tarihi: 10.02.2021
- Şendurur, Y. (2001). Keman eğitiminde etkili öğrenme-öğretme yöntemleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(3), 145-155
- Ayşegül, Uçar, & Tanınmış, G. E. (2021) Kemanın Ayrılmaz Parçası Çeneliğin Tarihsel Gelişimi ve Anatomik Açıdan Etkiler
- Wristrascal. (t.y.). *The wrist rascal*. Erişim adresi: <https://www.wristrascal.com/>.
Erişim tarihi: 08.09.2021
- Young Musicians Inc. (t.y.). *Teaching aids*. Erişim adresi: <https://www.young-musicians.com/Foamalin-TM-Pre-Twinkle-Violin-Trainer-Bow-p/fg2.htm>. Erişim tarihi: 08.09.2021
- Zweig, M. (2016, September). *How important is violin shoulder rest set-up for children? The Strad*. 127(1517). Erişim adresi: <https://www.thestrad.com/playing-and-teaching/how-important-is-violin-shoulder-rest-set-up-for-children/2874.article>.

Görsel Kaynaklar

- Resim 1.* Termeer, J. (3 Mart 2021). *Violin chinrest*. Its types and which one to choose. Erişim Adresi: <https://violinspiration.com/violin-chinrest-its-benefits-types-and-where-to-find-them/> Erişim tarihi: 11.10.2020
- Resim 2.* Pjt56 (2014). *Chin rest on a violin*. Erişim adresi: <https://en.wikipedia.org/wiki/Chinrest> Erişim tarihi: 11.10.2020
- Resim 3.* Coussin2 (2005). *Hegedu parna*. Erişim adresi: https://en.wikipedia.org/wiki/Shoulder_rest Erişim tarihi: 11.10.2020
- Resim 4.* Young musicians. (2021). *Poly pad shoulder rest*. Erişim adresi: <https://www.young-musicians.com/Poly-Pad-Shoulder-Rest-p/pp.htm> Erişim tarihi: 17.11.2020
- Resim 5.* Young musicians. (2021) *Foamalin with whisper biridge*. Erişim adresi: <https://www.young-musicians.com/Foamalin-TM-Pre-Twinkle-Violin-Trainer-Bow-p/fg2.htm> Erişim tarihi: 17.11.2020
- Resim 6.* Fiddlershop. *Bow hold buddies for violin and viola*. Erişim adresi: <https://fiddlershop.com/products/bow-hold-buddies-for-violin-and-viol> Erişim tarihi: 17.11.2020
- Resim 7.* Outlet shop. *5 things to use as a violin bow trainer the new fiddler*. Erişim adresi: <https://ro.outletshop2021.ru/category?name=diy%20violin%20bow> Erişim tarihi: 03.12.2020
- Resim 8.* Multi Mouse. (2020). *Multi mouse teaching aid*. Erişim adresi: <https://www.multimouse.info/how-to-use.html> Erişim tarihi: 03.12.2020
- Resim 9.* Harman, A. (2017). *5 ways use post-it tabs to help violin and viola students*. Erişim adresi: <http://orchestrteacher.blogspot.com/2017/06/> Erişim tarihi: 12.11.2020
- Resim 10.* Desertcart. (2021). *Violin bow straighten collimator corrector tool guide*. Erişim adresi: <https://cayman.desertcart.com/products/144511801-1-2-4-4-violin-bow-straighten-collimator->

corrector-tool-guide-violins-collimator-adjuster- corrector-for-beginner-training-exercise Erişim tarihi: 08.12.2020

- Resim 11.* Bowzo (2013). *Bowzo*. Erişim adresi: <https://bowzo.co.uk/how-to-fit-a-bowzo/> Erişim tarihi: 12.11.2020
- Resim 12.* Suzuki strings. *Bow right*. Erişim adresi: <https://suzukistrings.ie/products/bow-right> Erişim tarihi: 10.02.2021
- Resim 13.* Fuller, W. (t.y.). *Left hand posture for violin/viola with an easter*. Erişim adresi: <https://tr.pinterest.com/pin/78039006021724704/> Erişim tarihi: 13.02.2021
- Resim 14.* Sharmusic. (2021). *Wrist rascal*. Erişim adresi: <https://www.sharmusic.com/Accessories/Teaching-Aids/Wrist-Rascal.axd>
- Resim 15.* Harman, A. (2017). *First couple of weeks-new discoveries*. Erişim Adresi: <http://orchestrteacher.blogspot.com/2017/09/first-couple-of-weeks-new-discoveries.html> Erişim tarihi: 05.01.2021
- Resim 16.* Aliexpress. (2021). *Blue wrist exerciser violin auxiliary device stereotypes corrector new*. Erişim adresi: <https://www.aliexpress.com/item/32694313967.html> Erişim tarihi: 05.01.2021
- Resim 17.* Sharmusic. (2021). *Wonderthumb*. Erişim adresi: <https://www.sharmusic.com/Accessories/Teaching-Aids/WonderThumb-Left-Hand-Teaching-Aid-for-Violin-and-Viola-S.axd> Erişim tarihi: 05.01.2021
- Resim 18.* Sharmusic. (2021). *Wonderthumb*. Erişim adresi: <https://www.sharmusic.com/Accessories/Teaching-Aids/WonderThumb-Left-Hand-Teaching-Aid-for-Violin-and-Viola-S.axd> Erişim tarihi: 05.01.2021
- Resim 19.* Steph. (2015). *Violin bow hand strategy up and down bow*. Erişim adresi: <http://www.the-violin.com/violin-blog/2015/4/20/violin-bow-hand-strategy> Erişim tarihi: 05.01.2021
- Resim 20.* Steph. (2015). *Violin bow hand strategy up and down bow*. Erişim adresi: <http://www.the-violin.com/violin-blog/2015/4/20/violin-bow-hand-strategy> Erişim tarihi: 11.10.2020
- Resim 21.* Harman, A. (2017). *5 ways use post-it tabs to help violin and viola students*. Erişim adresi: <http://orchestrteacher.blogspot.com/2017/06/5-ways-to-use-post-it-tabs-to-help.html> Erişim tarihi: 07.02.2021
- Resim 22.* Amazon. (2021). *Violin finger guide sticker fingerboard*. Violin parts & accessories. Erişim adresi: <https://www.amazon.ca/HOT-SEAL-Fingerboard-Fretboard-Beginners/dp/B07FMXGSFL> Erişim tarihi: 07.02.2021
- Resim 23.* Snapklik. (t.y.). *General musical instrument accessories*. Erişim adresi: <https://snapklik.com/3-mini-color-violin-fingering-tape-for-fretboard-note-positions/pr2/05134PJ7Y5M05/> Erişim tarihi: 05.12.2020
- Resim 24.* Ienstruement. (t.y.). *Musedo m-20 mekanik metronom*. Erişim adresi: <https://www.ienstruman.com/musedo-m-20-mekanik-metronom> Erişim tarihi: 06.12.2020
- Resim 25.* Churairatmusic. (2017). *Metronom Mt-40*. Erişim adresi: <https://churairatmusic.com/product/metronome-tuner-mt40> Erişim tarihi: 06.12.2020

AUXILIARY MATERIALS USED IN VIOLIN EDUCATION

ABSTRACT

It is thought that individuals who take violin education or who are at the beginning stage of violin education will need supplementary materials to grasp abstract concepts beyond the control of the teacher after long-term studies and to permanently reinforce what they have learned. Today, there are different options available for assistive materials that can solve the problems experienced by students and that the individual can use on their own. The starting point of the research was to bring these materials together with violin students and educators in order to contribute to violin education and to learn the targeted behaviors easily. In this way, it is aimed to classify, bring together and explain the auxiliary materials used in violin education in this research. The research is a descriptive study about the auxiliary materials used in violin education; In the conduct of the research, the scanning model, one of the qualitative research methods, was used. In the research, articles, journals, internet browsers, music books and thesis studies that researchers can access were used to collect data. As a result of the data obtained, the materials were examined in six different groups: violin holding, arche (bow) holding, left hand holding, rhythm teaching, and auxiliary materials used on arche and touch. Each material is shown and explained with visual quotations within its own group. In line with the results obtained, it has been suggested that it may be useful to measure the effectiveness of the materials with a sample consisting of a student group

Keywords: Violin, violin education, material